

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 22.02.2022

Dokumentet är daterat: 22.02.2022

The document is dated: 22.02.2022

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Katriina Ojanen

Pvm / Datum / Date: 22.02.2022

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 22.02.2022

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

AFRY Finland Oy
PL 4
01621 Vantaa

Asia

Lain energian alkuperätakuista (1050/2021) 25 §:n mukainen energiantuotantolaitosten varmennuksia suorittavan arviointilaitoksen hyväksyminen

Hakija

AFRY Finland Oy
Y-tunnus: 0625905-6

PL 4
01621 Vantaa

Vireilletulo

22.12.2021

Selostus asiasta

AFRY Finland Oy on hakenut 22.12.2021 Energiavirastolta hyväksymistä lain energian alkuperätakuista (1050/2021) mukaiseksi arviointilaitokseksi.

Ratkaisu

Energiavirasto hyväksyy AFRY Finland Oy:n energian alkuperätakuista annetun lain (1050/2021) mukaiseksi arviointilaitokseksi.

Energiavirasto hyväksyy AFRY Finland Oy:n toimimaan arviointilaitoksena seuraavilla pätevyysalueella:

- Sähkön rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset, ei polttoaineita
- Sähkön rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset, polttoaineita käyttävät
- Kaasun rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset
- Vedyn rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset
- Lämmön rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset, uusiutuvilla energialähteillä tuotettu lämpö ja jäähdytys
- Lämmön rekisteriin hakeutuvat energiantuotantolaitokset, hukkalämpö ja -kylmä

Hyväksyntä on voimassa toistaiseksi.

Päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin nojalla.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Energian alkuperätakuista annetun lain (1050/2021, jäljempänä alkuperätakuulaki) 2 §:n 2 kohdan mukaan kyseisessä laissa uusiutuvilla energialähteillä tarkoitetaan uusiutuvista, muista kuin fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa eli tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa sekä biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua.

Alkuperätakuulain 2 §:n 20 kohdan mukaan arviointilaitoksella tarkoitetaan valvontaviranomaisen hyväksymää ETA-alueella toimivaa yhteisöä, joka täyttää arviointilaitokselle 25 §:n 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

Alkuperätakuulain 25 §:n 1 momentin mukaan arviointilaitoksen tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

- 1) laitos on tässä laissa tarkoitetuissa arviointilaitoksen tehtävissä toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;
- 2) laitoksen henkilökunnalla on hyvä tekninen ja ammatillinen koulutus sekä riittävän laaja-alainen kokemus tässä laissa tarkoitettuja arviointilaitoksen tehtäviä varten; sekä
- 3) laitoksella on käytössä luotettava menetelmä, jonka avulla energian alkuperän vaatimustenmukaisuus varmistetaan, sekä asianmukaiset ohjeet toimintaa ja sen seuranta varten.

Alkuperätakuulain 25 §:n 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen on hyväksyttävä vaatimukset täyttävä yhteisö tässä laissa tarkoitetuksi arviointilaitokseksi. Hyväksymispäätöksessä määritellään arviointilaitoksen pätevyysalue sekä annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset arviointilaitoksen toimintaa koskevat määräykset. Hyväksyminen voidaan antaa määräajaksi, jos siihen on erityinen syy.

Alkuperätakuulain 26 §:n mukaan arviointilaitoksen on ilmoitettava valvontaviranomaiselle toimintaansa koskevista muutoksista, joilla on vaikutusta 25 §:n 1 momentissa säädettyjen vaatimusten täyttymiseen. Valvontaviranomainen voi muuttaa hyväksymispäätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että arviointilaitoksen tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Määräyksen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille myös arviointilaitoksen hakemuksesta. Jos arviointilaitos toimii olennaisesti alkuperätakuulain, sen nojalla annettujen säännösten tai hyväksymispäätöksen määräysten vastaisesti taikka ei täytä hyväksymiselle 25 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia, valvontaviranomainen voi antaa arviointilaitokselle huomautuksen tai varoituksen. Valvontaviranomainen voi

peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen, jos hakemuksessa on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet laitoksen hyväksymiseen. Lisäksi hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos arviointilaitos ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä tai arviointilaitos on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut alkuperätakuulaissa säädettyä velvollisuutta, rajoitusta tai päätöksessä annettua määräystä eivätkä arviointilaitokselle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Valvontaviranomaisen on peruutettava arviointilaitoksen hyväksyminen, jos arviointilaitos tekee asiaa koskevan hakemuksen.

Alkuperätakuulain 27 §:n mukaan arviointilaitos suorittaa lain 14 §:ssä tarkoitetun todentamisen sekä antaa todentamistodistuksen. Arviointilaitoksen tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle, jos se epäilee energiantuotantolaitoksen haltijan tai muun rekisterin käyttäjän rikkoneen tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä.

Arviointilaitoksen on 14 §:n mukaisesti todennettava energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja sen käyttämät energialähteet ennen kuin tuotantolaitoksen tuottamalle energialle voidaan myöntää alkuperätakuita. Lisäksi arviointilaitoksen antaman todentamistodistuksen tulee sisältää vahvistus sille, että energiantuotantolaitoksen tuottama energia täyttää alkuperätakuun myöntämisen edellytykset.

Alkuperätakuulain 28 §:n mukaan arviointilaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Arviointilaitoksen on julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava hallinnon yleislakeja, kuten viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettua lakia (13/2003), kielilakia (423/2003), tietosuojalakia (1050/2018) ja hallintolakia (434/2003).

Energiavirasto toimii alkuperätakuulain 29 §:n mukaan laissa tarkoitettuna valvontaviranomaisena.

Alkuperätakuulain 39 §:n mukaan lain mukaiset Energiaviraston perimät maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Arviointilaitoksen hyväksyminen

AFRY Finland Oy (jäljempänä myös hakija tai arviointilaitos) on 22.12.2021 toimittamassaan hakemuksessa ja sen liitteissä esittänyt tiedot hakijan toiminnallisesta ja taloudellisesta riippumattomuudesta, henkilökunnan teknisestä ja ammatillisesta koulutuksesta sekä riittävän laajasta kokemuksesta. Lisäksi hakija on toimittanut tiedot energian alkuperän vaatimustenmukaisuuden varmentamismenetelmästä, toimintaohjeista ja ohjeiden seurannasta.

Lisäksi hakija on toimittanut arviointilaitoksen hyväksymishakemuksella riittävät selvitykset hakijasta, tämän organisaatiosta ja henkilöstöstä sekä toimintajärjes-

telmästä. Energiavirasto katsoo, että hakija on kelvollinen suorittamaan alkuperätakuulain 27 §:n mukaisesti lain 14 §:ssä tarkoitettu todentamisen sekä antamaan todentamistodistuksen.

Energiavirasto pyysi 18.1.2022 lähettämässään täydennyspyynnössä hakijaa täydentämään hakijan laatimaa toimintaohjeita, todentamistodistusta sekä selvitystä riippumattomuudesta vastaamaan energian alkuperätakuuta. Energiavirasto pyysi lisäksi hakijaa toimittamaan teknistä osaamista käsittelevän selvityksen, jossa osaaminen eriteltäisiin pätevyysalueittain. Hakija toimitti 19.1.2022 täydennetyt liitteet Energiavirastoon.

Energiavirasto pyysi 25.1.2022 lähettämässään täydennyspyynnössä hakijaa täydentämään teknistä osaamista käsittelevää selvitystä kattamaan kaikki haetut pätevyysalueet sekä täydentämään hakijan toimintaohjetta vastaamaan Energiaviraston todentajaohjeessa esitettyjä vaatimuksia laitospäiväkirjan osalta. Hakija toimitti 27.1.2022 täydennetyt selvityksen ja toimintaohjeen Energiavirastoon.

Energiavirasto pyysi 9.2.2022 lähettämässään täydennyspyynnössä hakijaa täydentämään teknistä osaamista käsittelevää selvitystä hukkalämmön ja -kylmän osalta. Hakija toimitti 9.2.2022 täydennetyt selvityksen Energiavirastoon.

Esitettyjen tietojen perusteella Energiavirasto katsoo hakijan täyttävän alkuperätakuulain 25 §:ssä arviointilaitokselle asetetut vaatimukset.

Edellä esitetyistä perusteluista johtuen Energiavirasto hyväksyy toistaiseksi hakijan alkuperätakuulain 2 §:n 20 kohdan mukaiseksi arviointilaitokseksi.

Hakijan on noudatettava todentamistehtävässään voimassa olevaa lainsäädäntöä ja Energiaviraston todentajaohjetta (dnro 1904/002/2014). Ajan tasalla olevat todentajaohjeet löytyvät Energiaviraston verkkosivuilta. Arviointilaitoksen tulee lisäksi seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä ja toimia yhteistyössä toimialansa muiden arviointilaitosten kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Hakijan on ilmoitettava Energiavirastolle alkuperätakuulain 26 §:n mukaisesti toimintaansa koskevista muutoksista, joilla on vaikutusta asetettujen vaatimusten täyttymiseen.

Päätöksen täytäntöönpano

Alkuperätakuulaki on tullut voimaan jo 3.12.2021. Energiantuotantolaitokset voivat tälläkin hetkellä myydä uusiutuvilla energialähteillä tuotettua lämpöä ja jäähdytystä, mutta alkuperätakuulain myötä energialähteiden varmennukselle on tullut uusia vaatimuksia. Jotta energiantuotantolaitoksen haltijoilla olisi riittävästi aikaa siirtyä uuteen järjestelmään keskeytyksettä, lain 40 §:ssä säädetään todentamista koskevasta siirtymäajasta. Alkuperätakuulain 40 §:n mukaan sen estämättä, mitä lain 14 §:ssä säädetään, energiantuotantolaitoksen haltija voi osoittaa 30.6.2022 asti jo ennen lain 14 §:n 1 momentin mukaista tai siihen rinnastettavaa todentamista energiantuotantolaitoksensa tuotantotavan ja sen käyttämät energialähteet tämän lain edellyttämällä tavalla todennetuksi, jos se pystyy luotettavasti osoittamaan, että kyseisen energiantuotantolaitoksen tuotantotapa ja käyttämät energialähteet ovat täyttäneet alkuperätakuun myöntämisen edellytykset. Alkuperätakuulain 40

§:n mukaan lain 10 §:n mukaista varmennusvelvoitetta sovelletaan 1.7.2022 alkaen.

Alkuperätakuulain 40 §:n todentamista koskeva siirtymäaika tarkoittaa käytännössä sitä, että 30.6.2022 jälkeen energiantuotantolaitoksen haltijalle ainoa tapa osoittaa energiantuotantolaitoksensa tuotantotapa ja sen käyttämät energialähteet alkuperätakuulain edellyttämällä tavalla todennetuiksi on alkuperätakuulain 14 §:n mukainen todentamistodistus. Mikäli arviointilaitos ei siis ole ehtinyt todentaa energiantuotantolaitosta ja antamaan tälle todentamistodistusta 30.6.2022 mennessä, ei energiantuotantolaitoksen haltijalla ole mahdollisuutta varmentaa tuottamansa energian alkuperää alkuperätakuulain 10 §:n edellyttämällä tavalla 1.7.2022 alkaen. Näin ollen esimerkiksi lämmöntuottaja, joka tällä hetkellä myy uusiutuvalla energialla tuotettua lämpöä, ei voisi 1.7.2022 jatkaa uusiutuvilla energialähteillä tuotetun lämmön tai jäähdytyksen myyntiä vaan kyseisen tuotteen myynti olisi keskeytettävä siihen saakka, kunnes lämmöntuottaja on saanut lain mukaisen todentamistodistuksen.

Energiavirasto katsoo, että sujuvan siirtymän varmistamiseksi arviointilaitosten tulee päästä aloittamaan todentamisprosessit mahdollisimman pikaisesti. Arviointilaitoksen on mahdollista aloittaa todentamisprosessit vasta arviointilaitoksen hyväksymistä koskevan päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Näin ollen arviointilaitos voisi aloittaa tuotantolaitosten todentamisen maaliskuussa, jolloin arviointilaitoksella olisi 3–4 kuukautta aikaa suorittaa todentamisia ennen alkuperätakuulain 40 §:n mukaisen siirtymäajan päättymistä.

Alkuperätakuulain perustelujen mukaan lailla pyritään edesauttamaan lämmön ja jäähdytyksen alkuperätakuumarkkinoiden syntymistä. Markkina on uusi ja sen kokoa on perustelujen mukaan vaikea ennakoida. Myös kaasun, vedyn ja ydinvoiman alkuperätakuuiden markkinat ovat uudet, ja alkuperätakuulain myötä avataan kaksi uutta alkuperätakuurekisteriä. Siten todennettävien energiantuotantolaitosten määrä todennäköisesti kasvaa. Energiavirasto toteaa, että on lain hengen ja yleisen edun mukaista, että arviointilaitoksen olisi mahdollista todentaa mahdollisimman monta energiantuotantolaitosta ennen alkuperätakuulain 40 §:n mukaisen todentamisen siirtymäajan päättymistä 30.6.2022 ja energian alkuperän varmennusvelvoitteen alkamista 1.7.2022, jotta energian myyjien, tuottajien ja käyttäjien olisi mahdollista jatkaa alkuperätakuulain alaisten markkinointiväitteiden tekemistä ja todentaa energian alkuperä lain vaatimalla tavalla. Energiavirasto katsoo, että arviointilaitoksen hyväksymistä koskeva päätös tulisi yleisen edun vuoksi panna täytäntöön heti lainvoimaa vailla. Siten arviointilaitoksen on mahdollista aloittaa alkuperätakuulain mukainen todentamistoiminta heti hyväksymispäätöksen antamisesta lukien.

Näin ollen Energiavirasto katsoo, että päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä ja määrää päätöksen pantavaksi täytäntöön lainvoimaa vailla olevana lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n 3 momentin nojalla.

Tämä päätös kumoaa Energiaviraston 8. huhtikuuta 2020 antaman päätöksen (dnro 666/462/2020) arviointilaitoksen hyväksymisestä.

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Alkuperätakuulain mukaisten Energiaviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992), jäljempänä valtion maksuperustelaki. Energiaviraston maksullisista suoritteista ja niistä perittävistä maksuista säädetään tässä tapauksessa valtion maksuperustelain 8 §:n nojalla työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamisesta (1240/2021) 4 §:n 19 kohdassa.

Edellä mainitun kohdan mukaan alkuperätakuulain mukainen päätös arviointilaitoksen hyväksymisestä on valtion maksuperustelain 6 §:ssä tarkoitettu julkisoikeudellinen suorite, josta Energiavirasto perii Energiaviraston maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamista koskevassa työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa säädetyn maksun. Kyseisestä päätöksestä perittävä maksu on Energiaviraston maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamista koskevan työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen 4 §:n 19 kohdan mukaan 3 400 euroa. Lasku maksusta lähetetään myöhemmin erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta. Ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun on liitteenä.

Sovelletut säännökset

Laki energian alkuperätakuista (1050/2021) 2 §, 25 §, 27 § ja 40 §.

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 § 3 momentti.

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Energiaviraston maksullisista suoritteista annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen muuttamisesta (1240/2021) 4 §.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään.

Valitusta koskeva ohjeistus ja ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun liitteenä.

Lisätiedot

Tarvittaessa asiasta antaa lisätietoja tekninen asiantuntija Katriina Ojanen, katriina.ojanen@energiavirasto.fi, p. 029 5050 051.

Energiaviraston yhteystiedot
Postiosoite: Lintulahdenkuja 2 A, 00530 Helsinki
Vaihde: 029 505 0000
Sähköposti: kirjaamo@energiavirasto.fi
www.energiavirasto.fi

Liite Valitusosoitus ja ohje maksua koskevaan muutoksenhakuun

Jakelu AFRY Finland Oy

Tiedoksi Fingrid Oyj, Gasgrid Finland Oy

Maksu 3400 €

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiviraston päätökseen on Helsingin hallinto-oikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiannona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle; sekä
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka osoite on:

**Sörnäistenkatu 1
00580 Helsinki**

faksi: 029 56 42079

sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Oikeudenkäyntimaksua ei tuomioistuinmaksulain 9 §:n nojalla peritä, mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

OHJE MAKSUA KOSKEVAAN MUUTOKSENHAKUUN

Valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n mukaan maksuvelvollinen, joka katsoo, että 6 §:ssä tarkoitettusta julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.